Orędownik Urzędowy
miasta Bydgoszczy

Wychodzi raz w tygodniu co sobotę jako bezpłatny dodatek do „Dziennika Bydgoskiego"

Redakcja: Magistrat m. Bydgoszczy, Ratusz I p. pokój 15. Czynna codziennie od 6—7 wiecz.
Administracja: Administracja Dziennika Bydgoskiego, ulica Poznańska nr. 30.

Prenumerata: Miesięcznie mk. 1200,—
Kwartalnie „ 3600,—

OGŁOSZENIA: Wiersz 33 mm. szeroki 300 mkp. Przy powtarzającym się ogłoszeniu udzielamy rabatu.

Cena egzemplarza mk. 300,—

№ 23. | Bydgoszcz, sobota, dnia 30. czerwca 1923 r. | Rok XXXX.

DZIAŁ URZĘDOWY.

Z obrad Magistratu.

Protokół publicznego posiedzenia Rady Miejskiej w Bydgoszczy w czwartek, dnia 21. czerwca 1923 r. o godzinie 6-tej popołudniu.

Komplet Rady Miejskiej 60 członków.
Komplet Magistratu 21 członków.
Obecni:
z Rady Miejskiej 50 członków,
z Magistratu 14 członków.

Posiedzenie otwiera i kieruje niem przewodniczący Rady Miejskiej p. Tad. Janicki.

1. Pan Wiceprezydent miasta wprowadza w urząd nowego radnego miasta p. Franciszka Putza i obowiązuje go do gorliwego spełniania urzędu radnego miasta przez podane ręki w miejsce przysięgi.

2. **Sprawozdawca pan Matuszewski.** Jako członka Deputacji Ubogich wybrano p. Mąkę, radnego miasta.

3. **Sprawozdawca pan Weimann.** Magistrat wnosi o zgodę na uchwałę swą z dnia 30 maja 1923 r. w sprawie utworzenia przy gimnazjum matematyczno - przyrodniczem i gimnazjum żeńskiem — podobnie jak dotychczas w liceum — począwszy od 1-go września 1923 r. klas przygotowawczych, za naukę od uczniów i uczenic tych klas pobierać miesięcznie po 20 złp. płatnych po kursie w markach polskich.

Rada Miejska przychyla się do wniosku Magistratu. Po ukończeniu klas przygotowawczych nie otrzymują uczniowie promocji do klasy pierwszej, lecz składają egzamin na równi z innymi kandydatami.

4. **Sprawozdawca pan Weimann.** Magistrat wnosi o zgodę na uchwałę swą z dnia 30 maja 1923 r. w sprawie podwyższenia opłat szkolnych w miejskiem gimnazjum matem. przyrodniczem i liceum żeńskiem, począwszy od 1 września br. a mianowicie:

Czesne dla uczniów i uczenic miejscowych na 8 złp., dla zamiejscowych na 12 złp. miesięcznie, przeliczone na marki polskie, po urzędowym kursie. Wszystkie inne opłaty dotychczas pobierane, a mianowicie:

Za zużycie materjałów szkolnych 20 000 mk. semestralnie, opłaty bibljoteczne i na zabawy i gry gimnastyczne 2 000 mk. miesięcznie, wpisowe 5000 mk. jednorazowo, oraz opłaty za egzamina i świadectwa, pozostawia się w dotychczasowej wysokości z tem, że ewentualne podwyżki tych opłat przez Państwo w szkołach państwowych obowiązywać będą i w miejskich szkołach średnich, bez osobnej na to uchwały.

Dzieci rodziców niezamożnych mogą być częściowo lub w całości zwolnione od tych opłat czesnego, ogólna jednak liczba zwolnień nie może przekraczać 25 proc. uczniów danej szkoły.

Rada Miejska przychyla się do wniosku Magistratu z tem, że należy pobierać czesne:
a) od miejscowych uczni 70 000 mk. mies.
b) od zamiejscowych uczni 110 000 mk. mies.

5. **Sprawozdawca pan Banach.** Magistrat wnosi o przychylenie się do uchwały swej z dnia 6 czerwca 1923 r. w sprawie zaczerpnięcia pożyczki w wysokości 500 000 000 mkp. w Pocztowej Kasie Oszczędności za zastawem gazowni w formie hipoteki. Pożyczka ta obciąży Magistrat.

Rada Miejska przychyla się do wniosku Magistratu z tem, że upoważnia Magistrat do zaciągnięcia pożyczki w wysokości 1 000 000 000 mk. i suma ta pozostanie jedynie w dyspozycji Zarządu Gazowni.

6. **Sprawozdawca pan Słomiński.** Magistrat wnosi o zgodę na uchwałę swą z dnia 6 czerwca 1923 r. dot. podwyższenia czynszu wodnego z mk. 450 za kbm. na 1/10 złp. za czas od 1 IV—1 VII br. z tem, że na przyszłość takowy ma być ustalany przez Dyr. Gaz. Kan. i Wodoc. Wniosek Magistratu został odrzucony.

Rada Miejska na wniosek p. radnego Matuszczaka uchwala za kbm. wody mk. 700,—.

Dalej uchwala Rada Miejska obniżyć opłatę kanałowego z 150 proc. na 100 proc.

Pp. radni Lewandowski i Fiedler zgłaszają wobec takiej uchwały votum separatum.

Z ramienia Magistratu pp. wiceprezydent Dr. Chmielarski, radca Regamey oraz ks. radca Filipiak protestowali przeciw odnośnej uchwale.

7. **Sprawozdawca pan Lewandowski.** Magistrat wnosi o przychylenie się do uchwały swej z dnia 30 maja 1923 r. w sprawie wyasygnowania 5 000 000 mkp. z budżetu gazowni na rok 1923 na przyjęcie członków V. Zjazdu Zrzeszenia Gazowników i Wodociągów wraz Związku Gospodarczego Gazowni i Wodociągów w Państwie Polskiem.

Rada Miejska przychyla się do wniosku Magistratu.

8. **Sprawozdawca pan ...** Sprawozdanie Magistratu o obecnej sytuacji finansowej.

Pan wiceprezydent miasta dr. Chmielarski odczytał wniosek, wystosowany z ramienia Magistratu do Ministerstwa Skarbu oraz innych Ministerstw, w którym wskazano na przyczyny kryzysu finansowego miasta.

9. **Wniosek nagły:** Magistrat wnosi o zgodę na następującą uchwałę swą z dnia 20 czerwca 1923 r.

Magistrat uchwala zgodzić się na upaństwowienie miejskiego gimnazjum matem. przyrodniczego z dniem 1 września 1923 r. pod następującemi warunkami:

1. wydzierżawić Państwu gmach szkolny miejskiego gimnazjum matem. przyrodniczego im. Mikołaja Kopernika na przeciąg 50 lat z prawem prolongaty za wynagrodzeniem uznania z zastrzeżeniem utrzymania tamże typu gimnazjum matem. przyrodniczego.

2. Nie ponosić wydatków na utrzymanie gmachu, remontu, światła, opału, służby itp.

3. Oddać Państwu w używanie wszelkie urządzenie szkolne, znajdujące się obecnie w zakładzie,

4. aby były założone przy gimnazjum 3 klasy wstępne w paralelach, więc razem 6 klas na koszt Państwa.

5. Dzieci rodziców, stałych mieszkańców miasta Bydgoszczy, mają pierwszeństwo w przyjęciu do gimnazjum matem. przyrodniczego.

Nagłość wniosku została przez większość ⅔ obecnych uchwalona i wniosek Magistratu przyjęty.

10. **Ogólne. Wnioski nagłe.**

1. Radny p. Lewandowski stawia wniosek, aby wybrano komisję z łona Rady Miejskiej i Magistratu, którąby opracowała memorjał co do niedomagań m. Bydgoszczy, informować posłów oraz robić propagandę w gazetach. Wybrano z łona Rady Miejskiej pp. Lewandowskiego, Fiedlera, Banacha, Pankratza, Stróżyńskiego, Weimanna i Kronenberga.

2. Wobec projektu rządowego, mającego na celu przyłączenie Bydgoszczy do Województwa Pomorskiego, Rada Miejska m. Bydgoszczy wita myśl tą z zadowoleniem i wyraża niezłomne przekonanie, że stolicą Województwa Pomorskiego będzie jedynie Bydgoszcz.

3. Na zapytanie Magistratu co do płacenia 33⅓ dodatku robotnikom komunalnym, czy owe 33⅓ proc. należy dopłacić od 4 maja br. wstecz prócz przyznanych z dniem 1 czerwca br. 35 proc. na zasadzie ugody, zawartej z centralnym związkiem pracodawców, Rada Miejska podtrzymuje swą pierwotną uchwałę, tj. należy dopłacić robotnikom do przyznanych przez Magistrat zaliczek taką sumę, aby dodatek ten wynosił za miesiąc maj 33⅓ procent.

(—) T. Janicki,
przewodniczący Rady Miejskiej.
(—) L. Kronenberg. (—) Matuszewski.
(—) Zacharjasiewicz.

OBWIESZCZENIA

a) Rządowe.

TARYFA
dla miejskich przystani nad Brdą w Bydgoszczy.

Na mocy uchwały Rady Miejskiej z dn. 12 maja 1923 ustanawia się następuj. taryfę:

I. Opłata wynosi za postój.

1. Statków zatrzymujących się przy przystaniach w celu ładowania lub wyładowania towarów, o ile nie jest uiszczona podług cyfry 2 lub 3-ciej.

Za każde rozpoczęte 3 dni
a) włącznie 50 ton nośności 25 000
b) do 100 ton nośności 75 000
c) ponad 100 ton nośności 125 000

2. Łodzi rybackich, zatrzymujących się przy przystaniach rocznie 150 000

3. Łodzi z owocami i serem za czas postoju
a) nie dłużej jak 3 dni 10 000
b) za dłuższy czas
za pierwsze 4 miesiące 100 000
za każdy następny miesiąc 20 000

II. Opłata o nadbrzeża za naładowanie i wyładowanie towarów.

1. Odpadów wszelkiego rodzaju, asfaltu, drzewa budulcowego, kory, żelaza, szyn kolejowych, drutu żelaznego, żelaza fasonowego, żelaza formowanego, odpadów metalowych, żelaza surowego, żelaza sztabowego, odłamków stalowych, drutu stalowego, żelaza stalowego, dźwigarów, garbnika, gipsu, wapna (wypalone) kości, kamieni kulistych, makuchy, siemia lnianego, szmat, kuch olejny, nasion olejnych, soli, kredy szlamowej, sody, smoły szewskiej, cementu, za każde 100 kg. 500 mk.

2. Okowity, cykorji, tektury na dach, towarów żelaznych i stalowych, osi żelaznych, bandażów, kół rur, słupów, octu, tłuszczu, warzywa, owoców strączkowych, skór, towarów marmurowych, płyt marmurowych, stopni marmurowych, olei mineralnych, olei owoców, tektury, papieru, nafty, porcelany, rafinady, nasion (oprócz siemia lnianego i nasion olejnych), spirytusu, mączki, syropu, fajansu, papy kamiennej, łoju, towarów glinianych, rur glinianych, tranu, wina, rur cementowych za 100 kg. 1000 mk.

3. Nawozów (także sztucznych), zboża wszelkiego rodzaju pszenicy, plewki, żyta owsa, jęczmienia, kukurydzy, słodu, ziemniaków, mąki i wyrobów młynarskich melasy, ćwikły, cukru, surowca wytłoków za 100 kg. 1 250

4. żelaznych kotłów, parowych i rezerwoarów za 100 kg. 2 500

5. węgli brunatnych i kamiennych za każde 100 kg. 500

6. próżnych beczek od piwa, okowity, nafty, za sztukę przeciętnie 50

7. opakowanie (próżne) za sztukę 100

8. cegieł do murowania za tysiąc 1 250

9. śledzi za beczkę 500

10. piwa za 100 l. (1 hl.) 500

11. drzewa opałow. za 1 mtr. sześcienny 625

12. kamieni polnych nie obrobionych za 1 mtr. sześcienny 1 250

13. kamieni polnych obrobionych za 1 mtr. sześcienny 2 500

14. torfu za 100 kg. 250

15. Innych wyżej nie wymienionych towarów za 100 kg 250

III. Opłata za użycie żórawia.

1. Za użycie żurawia przy warzeniu ciężarów
a) do 250 kg za 100 kg 500
b) więcej jak 250 kg do 1000 kg włącznie za 100 kg 1 000
c) więcej jak 1000 kg wł. za 100 kg 5 000

2. Za podnies. lub złożenie masztu 10 000.

V. Opłata składowa za umieszczenie towarów.

1. Na otwartem miejscu
a) za pierwsze 8 dni za 100 kg 100
b) za każde dalsze rozpoczęte 4 dni za 100 kg 200

2. W zamkniętych szopach
a) za pierwsze 8 dni za 100 kg 500
b) za każde dalsze rozp. 4 dni za 100 kg 1 000

Rozporządzenie dodatkowe.

1. Miara wagi i czasu nie wypełniająca jednej jednostki z powyżej podanych, ma być obrachowane jako cała jednostka.

2. Robotników potrzebnych do naładowania lub wyładowania i składania jak również do obsługi żórawia winien interesowany sam stawić.

Zwolnienie opłat.

1. Statki i towary należące do Państwa Polskiego lub przesyłane wprost na rachunek Państwa, zwolnione są od opłat pod cyfr. I do V.

2. Statki, które uiściły się z opłaty za czas postoju podł. 2 i 3 oddz. I zwolnione są od opłaty nadbrzeżnej dla towarów, które władowują lub wyładowują.

Wszelkie dotąd obowiązujące taryfy dla przystani miejskiej miasta Bydgoszczy z dniem zatwierdzenia powyższej przez Władzę Nadzorczą uchyla się.

Bydgoszcz, dnia 4 kwietnia 1923.

Magistrat.
(—) Sliwiński. Prezydent miasta.

Powyższą taryfę zatwierdza się niniejszem.

Poznań, dnia 7 czerwca 1923.

W imieniu Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego
w z. (—) Szołdrski.

Zatwierdzenie! (L. S.)
L. dz. U. 1657/23.

b) Magistratu.

Kontrola wodomierzy.

Uskuteczniana będzie w dniach najbliższych kontrola wodomierzy. Celem przyspieszenia kontroli uprasza się dostęp do wodomierzy kontrolerom ułatwiać (§ 44 rozporządzenia pol.)

Karteczki z zanotowanym wodostanem, nie mogące być doręczone przy kontroli właścicielom domów, mogą być później odebrane w Urzędzie Bud. Pod., Jagiellońska 38, pokój 10.

Bydgoszcz, dnia 18 czerwca 1923.
Magistrat. — Urząd Budowli Podziemnych.

Wydzierżawienie polowania w Miedzynie.

Dzierżawa polowania dawniejszej gminy Miedzyn będzie licytowana w środę, dnia 18 lipca br. o godzinie 10 przed południem, w biurze Urzędu Własności Miejskich.

Warunki dzierżawy wyłożone będą w biurze Własności Miejskich od 1 do 15 lipca br.

Magistrat. — Urząd Własn. Miejskich.

Ogłoszenie.

Podaje się do wiadomości, iż z dniem 25 VI br. przenosi się Miejską Kasę Podatkową oraz Oddział Egzekucyjny z ratusza, ul. Farna 16, do ubikacji Urzędu Podatkowego, przy Nowym Rynku nr. 1, wejście 3 I piętro. Magistrat.

Przybłąkane psy.

W niżej podpisanym Urzędzie zgłoszono trzy przybłąkane psy. Prawo własności należy zgłosić w Miejskiem Urzędzie Policyjnym ul. Jana Kazimierza 3, biuro Pl. IV

Bydgoszcz, dnia 15 czerwca 1923.
Miejski Urząd Policyjny.

Znalezione przedmioty.

W pierwszej połowie miesiąca marca rb. zgłoszono w niżej podpisanym urzędzie następujące znalezione, dotychczas bezpańskie przedmioty:

2400 mkp. gotówki, 1 stolik trzcinowy, 1 skórzaną torebkę damską.

Prawo własności należy zgłosić w Miejskim Urzędzie Policyjnym ul. Jana Kazimierza 3, biuro Pl. IV.

Bydgoszcz, 15 czerwca 1923.
Miejski Urząd Policyjny.

Czerwonka u świni należącej się do pana Michalskiego w miejscu, ul. Promenada nr. 12 ustała.

Zarządzone środki zapobiegawcze znosi się.

Bydgoszcz, dnia 12 czerwca 1923 r.
Miejski Urząd Policyjny.
(—) w. z. Podoski.

Czerwonkę

stwierdzono u świni należącej się panu Ferdynandowi Radlerowi zamieszkałemu w Bydgoszczy przy ul. Solnej nr. 58.

Środki zapobiegawcze zarządza się.

Bydgoszcz, dnia 20 czerwca 1923 r.
Miejski Urząd Policyjny.

Licytacja.

W czwartek dnia 5. lipca rb. o godz. 11-tej przedpoł. sprzedawać się będzie w gmachu policyjnym Jana Kazimierza 3 I p. biuro Pl. IV. 7 psów włącznie kilka rasowych, najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą.

Kupcy zechcą się na termin zgłosić.

Bydgoszcz, dnia 25. czerwca 1923 r.
Miejski Urząd Policyjny.
Pl. IV. 2159, 1917, 1972, 2220, 1749/23, 2171, 1941/23.

KRONIKA MIEJSKA.

Pan Prezydent miasta Dr. Śliwiński powrócił dziś z urlopu i obejmuje w poniedziałek, 2 lipca urzędowanie.

Sprawozdanie Administracyjne za rok 1922.

(Ciąg dalszy Inwentarza z Straży Pożarnej).

L. bież.	NAZWA PRZEDMIOTU	sztuk	mtr.	do użytku	nie do użytku	UWAGI
37	Ruszta zapasowe do parowej sikawki	13		13		
38	Tablica drewniana	2		2		
39	Podpinki	9		9		
40	Mioteł z żelaznemi trzonkami . .	2		2		
41	Pochodni naftowych	3		3		
42	Pochodni woskowych. . . .	440		440		
43	Lampa karbidowa	1		1		
44	Lampa naftowa	2		2		
45	Podstawy do lamp	2		2		
46	Wiadra płócienne	9		6	3	
47	Worek ratunkowy	1		1		
48	Dzwony alarmowe	3		3		
49	Stare linki ratunkowe . . .		100		100	
50	Buty do rewizji kanałów . . .	4		4		2 pary
51	Trzewiki dla posterunku . . .	2		2		1 para
52	Ciężarki do wagi	12		12		
53	Aparat do badania sikawek . .	1		1		
54	Szyb do sygnalizatorów . . .	50		50		
55	Skrzynia z narzędziami szklarskiemi	1		1		
56	Monometrów	3		3		
57	Hamulce z łańcuchami . . .	2		2		
58	Części zapasowe do drabiny . .	2		2		
59	Zatrzaśniki do szczebli drabiny mechan.	6		6		
60	Gumy na podkładki					1 funt
61	Trzewik skórzany do kopyt . . .	1		1		
62	Pyszczków do wylotów . . .	8		8		
63	Kluczy rozciąganych	2		2		
64	Pierścianki żelazne	8		8		
65	Karabiniery zapas. do linek ratunkow.	11		11		
66	Latarki ręczne	9		8	1	
67	Saganów	28		28		

Strona finansowa.

Załączone poniżej zestawienie budżetowe za 9 miesięcy t. j. od dnia 1. kwietnia do dnia 31. grudnia 1922 r., daje dokładny pogląd na stronę finansową gospodarki Komendy Straży Pożarnej.

Zestawienie Budżetowe.

Dochody.

Tytuł	28. Straż Pożarna	Projekt na rok 1922	Dochody rzeczywiste
I.	Dochody personalne	666 998.—	448 107.—
II.	Pod Prow. Ubezp. Og.	145 000.—	—
III.	Komorne	96.—	72.—
IV.	Miejski fundusz zapomóg	208.47	50.—
V.	Różne dochody	136 797.53	717 208.—
		949 100.—	1 165 437.—

Tytuł V. Dzięki automatycznemu podnoszeniu cen za przewóz chorych i używanie wozu policyjnego zostały zwiększone.

Zwiększenie dochodów w Tytule I nie może być brane pod uwagę gdyż powstało z powodu podwyższenia poborów.

Rozchody.

Tytuł	28. Straż Pożarna	Projekt	Rozchodowano	Przekroczono	Zaoszczędzono
I.	Rozch. personalne . .	21 653 000.—	59 142 373.98	37 489 373.98	—
II.	Umund. i wyekw. str.	7 750 000.—	3 716 708.—	—	4 033 292.—
III.	Utrzym. narzędzi ogn. kupno narzędzi itd.	8 100 000.—	4 428 114.50	2 000.—	3 673 885.50
IV.	Urządz. alarmowe . .	181 500.—	163 499.46	13 499.46	31 500.—
V.	Sprzężaj	3 709 440.—	3 709 440.—	—	—
VI.	Remont i utrzym. bud.	4 154 386.62	3 477 125.50	329 527.—	1 006 788.12
VII.	Proc. i spłata poż. .	15 519.61	—	—	15 519.61
VIII.	Miejski fundusz zap. dla Straży Pożarnej	4 266.93	—	—	4 266.93
IX.	Różne wydatki . . .	12 672 886.84	600 321.20	82 830.—	12 155 395.64
		58 241 000.—	75 237 582.64	37 917 230.44	20 920 647.80
	Odliczając person.	21 653 000.—	59 142 373.98	37 489 373.98	
		36 588 000.—	16 095 208.66	427 856.46	
				Odliczając przekrocz.	427 856.46
					20 492 791.34

Tytuł I. Przekroczenie powstało przez zwiększanie się poborów.

Tytuł II. Oszczędności powstały dzięki temu, że: 1. sukno na mundury zostało zakupione bardzo korzystnie, 2. materjału na bieliznę pościelową nie kupiono, a to dlatego, że dało się ją własnemi siłami wyreperować, pranie odbywa się na miejscu a wykonują je robotnice Taboru Miejskiego.

Tytuł III. Oszczędność powstała dzięki temu, że wszelkie prace dotyczące naprawy, jak również wykonania niektórych przyrządów uskuteczniono we własnych pracowniach i własnemi siłami.

Tytuł IV. Oszczędności powstały dzięki temu, że sieć telefoniczna i telegraficzna, jak również wszelkie pomocnicze urządzenia, jak: baterje akumu-

latorów, rozmieszczone na mieście sygnalizatory, oraz stacje centralne były utrzymywane we właściwem napięciu prądu jak również pieczołowicie utrzymane.

Tytuł VI. Oszczędność powstała dzięki temu, że potrzebny do remontu materjał zakupiono odrazu i to na samem początku kwietnia 1922.

Tytuł IX. Oszczędność powstała dlatego, że automobila sanitarnego nie kupiono, a to z przyczyny, iż budżet został zatwierdzony przez Magistrat zbyt późno. W międzyczasie ceny wzrosły o 100 %.

Zestawienie.

Zestawienie rozchodów po odrzuceniu Tytułu I., jako nie zależnego do Komendy Straży Pożarnej:

Projektowano	36 588 000.—
Wydatkowano	16 095 208.66
	20 492 791.34
Zaniechanie kupna automobilu sanitarnego	12 000 000 34
Zaoszczędzono	8 492 791.34

Do sumy tej należy doliczyć zapasy sukna i innych materjałów, które przedstawiają minimalną wartość 5 000 000 mk.

Czyli oszczędność za rok 1922 wynosi w sumie ogólnej:

Marek: 13 492 791.34.

Zakład Czyszczenia Miasta i Taboru Miejskiego.

Zakład czyszczenia miasta ma za zadanie utrzymanie ulic i placy w możliwie wzorowym porządku.

Zadaniem Taboru Miejskiego jest usuwanie śmieci, tak z ulic, jak i z nieruchomości, tą ostatnią czynność wykonuje za specjalną opłatą.

Kierownictwo.

Zwierzchni nadzór nad Taborem Miejskiem i Zakładem czyszczenia miasta należy do Komendanta Straży Pożarnej, jako czynność dodatkowa. Kierownikiem tych działów jest Inspektor Taboru Miejskiego, który ma do pomocy 1 starszego dozorcę, 3 dozorców i 4 przodowników. Dozorcy zaliczeni są do niższych funkcjonarjuszy z poborami miesięcznemi, przodownicy rekrutują się z pośród robotników i opłacani są na równi z tymi.

Biuro.

Personel biurowy obydwóch działów składał się z 1 kierownika biura, 1 siły pomocniczej, 1 stenotypistki i 1 woźnego. Personel ten poza sprawami Zakładu czyszczenia miasta i Taboru Miejskiego załatwia sprawy biurowe Straży Pożarnej.

Kolumny robotnicze.

W dniu 1 kwietnia 1922 było zatrudnionych 125 robotników, 52 robotnic. W ciągu czasu od 1. IV. do 31. XII. 1922 ilość ta zmieniła się tak, że po usunięciu 7 robotników i 8 robotnic w dniu 31. XII. 1922 było zatrudnionych 125 robotników i 52 robotnic.

Czynności wykonywane przez personel robotniczy przedstawiają się następująco:

Grupa I.

Ulice i place codziennie zamiatane i przez które przechodzą lotne kolumny wynosi 88 ulic długości 29 068 mtr. b. i 54 130 m² placy.

Grupa II.

Co drugi dzień zamiatanie wynosi 64 ulic długości 28 561 mtr. b. i 7 700 m² placy.

Grupa III.

Dwa razy w tygodniu zamiatanie wynosi 46 ulic długości 22 980 mtr. b.

Grupa IV.

Jeden raz w tygodniu 11 ulic długości 6149 mtr. b.

Ogółem 209 ulic, dług. 86 758 mtr. b. i 61 830 m² placy.

Pracownie.

Z początkiem roku 1922 założono pracownie własne jak: kuźnię, pracownie kołodziejską i rymarską. Pracownie te zaopatrzono w potrzebne narzędzia sposobem gospodarczem i tak, do kuźni nabyto kowadło, maszynę do ściskania kół, wiertarkę, miech kowalski oraz imadło, za łączną sumę mk. 250 000.— Pracownie kołodziejską wyposażono w kompletny asortyment narzędzi łącznie tokarnią drewnianą z kołem zapędowem za marek 300 000.— Pracownia rymarska została wyposażona w narzędzia wykonane w własnych pracowniach, z wyjątkiem drobnych narzędzi jak: szydła, noże i t. p. które zakupuje się w miarę ich zużycia.

W końcu listopada b. r. założono pracownię szczotkarską, która zaopatruje Zakład czyszczenia miasta w szczotki w ilości najzupełniej wystarczającej, prowadzi pracownie ociemniały żołnierz. Dzięki temu, że wszelkie roboty związane z utrzymaniem martwego inwentarza, oraz kucie koni odbywa się w własnych pracowniach, cały inwentarz znajduje się w prawie wzorowym stanie, konie są prawidłowo kute, a koszta utrzymania znacznie się zmniejszyły.

Inwestycje.

Z chwilą założenia wyżej wymienionych pracowni musiały one mieścić się w prowizorycznych ubikacjach, co znakomicie utrudniało prace wpływające ujemnie na jej wydajność.

Z wiosną b. r. przystąpiono do przebudowy murowanej szopy, pod którą mieściły się pryskawki i inne przedmioty na kuźnię i pracownię kołodziejską. Natomiast na pustym placu, z drzewa leżącego bez użytku na terenie Rzeźni miejskiej, wybudowano szopę pod którą umieszczono tak pryskawki, jak wszelkie inne narzędzia, część których do tej chwili stała na otwartym placu.

Wszelkie prace, tak przy budowie pracowni, jak i szopy wykonano własnemi siłami fachowemi, z materjału dostarczonego częściowo z Urzędu Budowli Naziemnych, częściowo z Urzędu Własności Miejskich. Ten ostatni dał wybitną pomoc, dzięki której część prac wykonano, jeżeli tak można powiedzieć darmo, a zwielką dla miasta korzyścią.

Na roboty inwestycyjne nie wyjednywano specjalnych kredytów, lecz wykonano je drogą ścisłych oszczędności budżetowych.

Magazyn materjałów.

W magazynach Taboru Miejskiego w dniu 31. grudnia 1922 roku znajdowało się:

Żelaza różnego	1 020	kg.
śrub różnych	600	szt.
gotowych podków	250	„
podkowiaków	1 000	„
haceli	3 000	„
zębców	550	„
drzewa różnego	2	m. kub.

Wartość tych materjałów podług cen z października 1922 wynosi 2 900 000 marek.

Magazyn paszy.

W śpichrzu i szopach na dzień 31. grudnia 1922 było paszy treściwej 187 centn. 87 funt.

Paszy objętościowej 385 ctr. Łącznej wartości 7 205 000 mk.

Inwentarz żywy

stanowi:

34 konie z których 10 koni użytkuje Straż Pożarna.

Inwentarz martwy

stanowi:

wozów parokonnych	13
wozów jednokonnych	6
taczek ręcznych	16.

(Dalszy ciąg sprawozdania w nast. numerze).

Redaktor: Józef Zernicki. Drukiem: „Drukarni Bydgoskiej“.